

Ab. DS. 2022

08-1/6-1047(1048)

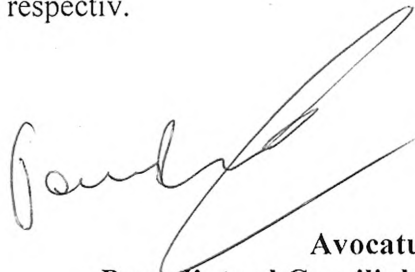
Domnului Viorel CERNĂUȚEANU,
Șef al Inspectoratului General al Poliției
Mun. Chișinău, str. Tighina 11/1, MD-2001
E-mail: igp@igp.gov.md

Domnului Marin GARAZ,
Șef al Direcției de poliție Chișinău
Mun. Chișinău, str. Tighina 6, MD-2001
E-mail: dp_chisinau@igp.gov.md

Prin prezenta, Vă remit Raportul elaborat de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii în urma vizitei de monitorizare efectuate la Izolatorul de detenție provizorie al Direcției de Poliție Chișinău la 03 martie 2022¹.

Vă rugăm să remiteți în adresa Oficiului Avocatului Poporului informații în tabel privind implementarea recomandărilor înaintate, precum și eventualele obiecții, sugestii referitoare la informațiile și concluziile Raportului respectiv.

Cu respect,



Cezlav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii

Ex: Al. Zubco
Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP
tel. 060002641
Email: alexandru.zubco@ombudsman.md

¹ Raportul de vizită este elaborat în conformitate cu prevederile pct. 19 lit.b) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratatelor Inumane sau Degradante (OPCAT) adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a 57-a Sesiuni a Adunării Generale a ONU prin Rezoluția A/RES/57/199, ratificat prin Legea 66/2006.

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT

privind vizita preventivă/de monitorizare
efectuată la Izolatorul de detenție provizorie
al Direcției Poliției Chisinau
la data de 03 martie 2022

Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:

Ceslav PANICO, Avocatul Poporului (Ombudsman), președintele Consiliului;
Maia BĂNĂRESCU, Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului;
Olesea DORONCEANU, membru al Consiliului;
Vadim AFTENE, membru al Consiliului;
Iuliana CUREA ADAM, membru al Consiliului;
Gheorghe BOSÎL, membru al Consiliului
Ludmila MARANDICI, membru al Consiliului

I. PRELIMINARII

La data de 03 martie 2022, între orele 9:20–13.00, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare Consiliul) și șeful Direcției Prevenirii Torturii din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, au efectuat o vizită preventivă la Izolatorul de Detenție Provizorie al Direcției Poliție Chișinău

- **Denumirea instituției:** Izolatorul de Detenție Provizorie al Direcției Poliție Chișinău
- **Tipul instituției:** închisă
- **Adresa:** mun.Chișinău strada Tighina nr. 6
- **Data:** 03 martie 2022
- **Tipul și/sau obiectivul vizitei:**
 - **Obiectivul general:** Monitorizarea situației în Izolatorul de detenție provizorie al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, privind respectarea drepturilor persoanelor deținute împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.
 - **Obiectivul specific:** Monitorizarea situației și implementării recomandărilor CpPT ca urmare vizitelor desfășurate anterior, ultima fiind la data de 09 iunie 2020.
- **Mandatul CPT:**

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de 24 octombrie 2016 în corespundere cu prevederile Legii nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform punctului 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*, Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite (neanuntate) preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

- **Numele membrilor echipei de vizită:**
 - Vadim Aftene
 - Olesea Doronceanu
 - Iuliana Curea Adam
 - Gheorghe Bosii
 - Ludmila Marandici
 - Alexandru Zubco
- **Metodologia aplicată:**

Membrii echipei de monitorizare au utilizat mai multe metodologii în scopul colectării și raportării informațiilor necesare: conversații cu managerul izolatorului și personalul administrativ; conversații individuale și de grup cu persoanele reținute/deținute; inspecția tuturor încăperilor/spațiilor folosite de persoanele private de libertate; observația; analiza și verificarea registrelor prezentate; analiza dosarelor personale ale persoanelor private de libertate.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE – Izolatorul de Detenție Provizorie

Izolatorul de Detenție Provizorie (în continuare Izolator) al Direcției poliție a mun. Chișinău este amplasat în incinta Direcției de Poliție din mun. Chișinău. Izolatorul are o capacitate maximă de 76 de locuri, 22 de celule, dintre care una nu este funcțională și este destinată depozitării inventarului. La momentul vizitei erau disponibile 67 de locuri pentru detenția persoanelor.

Accesul membrilor CpPT în izolator a fost asigurat fără impedimente.

Informațiile despre mandatul, atribuțiile și drepturile Consiliului pentru Prevenirea Torturii sunt menționate pe panoul informativ la intrarea în izolator. CpPT apreciază pozitiv prezența panourilor informative la intrarea în izolator deoarece ele reprezintă o sursă de informare nu doar pentru persoanele private de libertate dar și pentru cei deținuți. Totuși, CpPT recomandă plasarea și accesul neîngrădit al persoanelor deținute nemijlocit în spațiul de deținere pentru asigurarea dreptului lor la informare.

Recomandare: Actualizarea informației de pe panoul de informare.

La începutul vizitei, membrii Consiliului au discutat constructiv cu reprezentanții Izolatorului, **Furtună Veaceslav – ofiter superior și Guler Cornel – șef al Batalionului de Escortă**. La momentul vizitei funcția de șef al Izolatorului era vacantă. Discuțiile au fost axate pe scopul și obiectivele vizitei efectuate de către Consiliu. Au fost discutate aspecte ce țin de implementarea recomandărilor anterioare ce țin de prevenirea relelor tratamente, barierele și dificultățile care apar în procesul de deținere a persoanelor în izolator, a aspectelor legate de transferul deținuților către penitenciare, etc.

În urma discuțiilor purtate cu reprezentanții din Izolator, precum și analiza registrelor și monitorizarea Izolatorului, s-au stabilit următoarele:

- Personalul izolatorului este format din 33 persoane, 28 posturi fiind ocupate. Sunt angajate 6 femei, 2 din ele fiind în tură 24 ore din 24 ore. Lucrători medicali: sunt 4 funcții, la momentul vizitei erau angajați 3 felceri, care lucrează în ture.
- La momentul vizitei, în izolator erau deținute 11 persoane, dintre care 2 plasate în temeiul arestului preventiv și o persoană fiind deținută în baza sentinței de condamnare.
- Grupuri vulnerabile (femei, minori, persoane cu dizabilități) nu erau deținuți. Unicul deținut presupus vulnerabil era un cetățean străin, cetățean al Turkmenistanului cu care membrii CpPT au discutat ulterior și care nu a semnalat alegerii de tortură sau rele tratamente.
- Pe parcursul anului 2021, în izolator s-au aflat 1739 deținuți, majoritatea fiind reținuți pentru 72 ore. În unele cazuri, la decizia instanței de judecată, în izolator sunt plasați și persoane în temeiul arestului preventiv.
- Fiecare deținut este supus percheziției corporale la intrarea în izolator, examinat de lucrătorul medical, întocmit dosarul personal, familiarizat cu regimul detenției și plasat în celulă.
- În izolator, pe parcursul anului 2021 și primelor luni ale anului 2022 nu a fost înregistrat nici un caz de tentativă de suicid.
- Pe parcursul primelor luni ale anului 2022, 1 persoana a declarat grevă prin refuzul alimentației în semn de protest față de măsura preventivă aplicată. Persoana în cauză a fost consultată și monitorizată de lucrătorul medical până a ieșit din grevă.

- Alimentarea deținuților se asigură în caserole sterile/sigilate repartizate în celule, de 3 ori pe zi, în baza unui contract de catering cu un agent economic. Administrația Izolatorului susține că dacă la plasarea în izolator deținutul solicită dietă specială, acest drept îi este respectat și asigurat prin comandarea și repartizarea alimentației speciale. Din discuțiile confidențiale cu persoanele deținute, nu au fost reclamații față de calitatea alimentației și nimeni nu a indicat că ar fi solicitat un meniu alimentar diferit. Deținuții mănâncă în celule. Mesele sunt distribuite: dejunul la ora 8.00, prânzul la 12.00-13.00, cina la ora 17.00. Pauza între prima și ultima masă este de 15 ore ceea ce ar putea crea senzație de foame.
- Plimbările au loc în curțile de plimbări și nu sunt restricționate. CpPT apreciază pozitiv amenajarea a 3 spații pentru plimbări, 2 pentru fumători și una pentru nefumători precum și prezența unui dulap pentru păstrarea țigărilor și a unui Registru unde se notează ieșirile la plimbări.
- Administrația susține că nu este îngădit accesul deținuților la baia comună.
- Reprezentanții Izolatorului au menționat că asigură escortarea persoanelor deținute deoarece aplicarea măsurilor preventive se examinează la Judecătoria Ciocana iar recursurile la Curtea de Apel Chișinău. Izolatorul nu dispune de încăperi speciale sau tehnică necesară organizării conferințelor video cu instanțele de judecată, avocații, rudele persoanelor reținute.

Reprezentanții Izolatorului au menționat că toate aresturile se examinează la Judecătoria Ciocana, recursurile la Curtea de Apel Chișinău. Din acest motiv lipsește posibilitatea de organizare a conferințelor video cu instanțele de judecată, avocații, rudele persoanelor reținute.

III. CONSTATĂRILE CpPT

- ❖ Nu există un Plan de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitelor din 2017-2020, deși o parte din recomandări au fost implementate.
- ❖ Izolatorul se află într-o stare bună, inclusiv celulele și alte încăperi. Totuși, deși este ventilație artificială (electrică) funcțională în multe celule se simte un aer greu de respirat (nu există o aerisire normală a spațiului). Pe ușile celulelor este indicat numărul celulei, dar nu este indicată suprafața acestora. Nici angajații Izolatorului nu cunoșteau suprafața celulelor.
- ❖ Pe ușa unei încăperi este afișată denumirea izolator, dar destinația acesteia nu este clară.
- ❖ În baie sunt baterii funcționale din care curge apă caldă și rece; gresia și faianța pe alocuri necesită a fi înlocuită; mușgai persistă pe pereți; intimitatea nu este asigurată prin instalarea draperiilor.

TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

Nici un deținut din cei 3 intervievați nu a reclamat alegerii de rele tratamente sau tortură din partea personalului din cadrul izolatorului. Discuțiile cu ei au fost confidențiale.

Administrația instituției a subliniat faptul că toate persoanele sunt examinate de către lucrătorii medicali, atât la intrare, cât și la ieșirea din izolator. Pe numele tuturor deținuților sunt întocmite fișe medicale, atât la plasarea cât și la ieșirea din Izolator. Pe holuri, la intrare și în celule sunt instalate camere de supraveghere video care lucrează în regim 24/24 ore. Înregistrările video sunt păstrate 30

de zile. Luând în considerație că veceurile din celule nu sunt închise cu perete până în tavan și prezența camerelor video în celulă, se încalcă dreptul la intimitate.

GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI A RELELOR TRATAMENTE

a) Accesul la un avocat.

În cele 3 camere de întrevederi cu avocatul, procurorul sau ofițerii de urmărire penală este supraveghere video. Din relatările angajaților Izolatorului cameră video nu este dotată cu funcții de înregistrare a discuțiilor din aceasta, pentru a fi asigurată secretul actelor de urmărire penală, precum și confidențialitatea discuțiilor deținuților cu avocații. Persoanele deținute nu au sesizat impedimente în asigurarea întrevederilor cu avocații menționând că au văzut avocatul în momentul reținerii și nu cunosc dacă va veni să-i viziteze. Totodată CpPT apreciază pozitiv faptul că nu sunt limitate durata întrevederilor, avocații având acces la clienții lor începând cu ora 08.00 până la 22.00.

b) Examinarea medicală

Izolatorul dispune de un spațiu/cabinet amenajat pentru acordarea asistenței medicale. Este asigurată prezența lucrătorului medical 24 din 24 ore și 7 zile din 7 zile.

Dificultăți constatate:

- Cabinetul medical este separat în două printr-un perete de termopan pentru sala de proceduri și sala de examinare. Biroul este reparat dar nu corespunde cerințelor și standardelor naționale de funcționare. Sala de proceduri este utilizată ca spațiu de lucru și de odihnă a lucrătorului medical, personalul medical în acest birou se dezbracă și își păstrează lucrurile ceea ce contravine regulamentului sanitar. Birourile serviciului medical nu sunt dotate corespunzător cu mobilier și tehnică medicală necesară;
- Prezența scărilor la intrarea în cabinetul medical și lipsa unei rampe creează dificultăți de acces pentru persoanele cu dizabilități;
- Registrele medicale sunt completate necorespunzător destinației, de ex. în registrul de evidență a fișelor medicale sunt înscrise despre starea generală a reținuților;
- Registrele cu date confidențiale privind starea de sănătate a deținuților sunt păstrate pe masa medicului, accesul persoanelor terțe nefiind restricționat. Acest fapt violează dreptul deținuților la confidențialitatea datelor medicale;
- Nu este instituit sistemul de colectare a datelor privind sănătatea deținuților;
- Nu este asigurat managementul medicamentelor, nu există proceduri operaționale de lucru;
- Nu este respectat managementul deșeurilor rezultate din activitatea medicală conform legislației în vigoare;
- Nu există recipiente speciale de colectare a deșeurilor periculoase;
- Personalul medical este angajat recent (de câteva luni) și necesită instruire în domeniul drepturilor omului, prevenirii torturii, aplicarea ordinului IGP nr.444 din 15.11.2019 cu privire la aprobarea Procedurii Standard de Operare privind mecanismul de asigurare a asistenței medicale persoanelor reținute și aflate în detenție provizorie.

Recomandări:

1. *Dotarea, amenajarea cabinetelor și asigurarea funcționării spațiilor cabinetului medical în corespundere cu standardele naționale.*
2. *De adaptat spațiul biroului medical, astfel ca acesta să fie accesibil persoanelor cu dizabilități.*
3. *Asigurarea lucrătorilor medicali cu spațiu separat pentru odihnă, schimbarea hainelor și depozitarea lucrurilor personale*

4. *Elaborarea Regulamentului de acordare a asistenței medicale persoanelor plasate în Izolator cu includerea listei documentației medicale primare (formulare, registre) și procedurile de funcționare în corespundere cu recomandările internaționale privind sănătatea în locurile de detenție și standardele naționale.*
5. *Asigurarea completării documentației medicale, registrelor conform cerințelor.*
6. *Instituirea sistemului de colectare a datelor privind sănătatea deținuților.*
7. *Asigurarea managementului medicamentelor, elaborarea procedurilor operaționale de funcționare*
8. *Asigurarea managementului deșeurilor periculoase, prin elaborarea procedurilor operaționale, prin asigurarea cu recipiente speciale*
9. *Instruirea personalului medical în domeniul drepturilor omului, prevenirii torturii, aplicarea ordinului IGP nr.444 din 15.11.2019 cu privire la aprobarea Procedurii Standard de Operare privind mecanismul de asigurare a asistenței medicale persoanelor reținute și aflate în detenție provizorie.*

c) Notificarea custodiei

Dreptul persoanelor deținute/reținute de a notifica rudele despre aflarea sa în custodia statului este asigurat. Fiecare deținut, atât la momentul reținerii, cât și în momentul plasării în Izolator, își poate suna o rudă, pe care o anunță despre locul plasării. Acest fapt este asigurat din biroul șefului Izolatorului. La momentul vizitei în izolator se deținea un cetățean al Turkmenistanului, el s-a plâns că nu poate comunica rudelor că este reținut și se află în custodia organului de urmărire penală. La fel, această persoană a declarat că nu cunoaște cum ar putea să facă legătură cu avocatul care a fost acordat din oficiu. El s-a văzut cu avocatul o singură dată în timpul ședinței de judecată.

Recomandare: Este necesară instituționalizarea notificării detenției persoanelor străine, plasate în Izolatorul poliției, astfel ca despre detenție să cunoască o rudă sau reprezentanța diplomatică a țării cetățenia căreia o are reținutul.

d) Procedura de gestionare a plângerilor

Nu există o procedură clară cine și cum examinează plângerile deținuților. Din comunicarea cu persoanele deținute, acestea au menționat că plîngerile le adresează avocaților care îi reprezintă.

e) Informarea despre drepturi și obligații.

Din discuțiile purtate cu persoanele deținute, plasate în izolator, aceștia au fost familiarizați despre drepturile și obligațiile care le au în izolator, de către angajații Izolatorului. Drepturile și obligațiile le sunt explicate de către angajații izolatorului.

Recomandare: Persoanelor reținute sau plasate în Izolator trebuie să le fie înmîinate în format scris drepturile și responsabilitățile pe care le au în perioada custodiei în Izolator.

CONDIȚIILE DE DETENȚIE

a) Condițiile de trai

Condițiile materiale de detenție din celule sunt relativ satisfăcătoare. Celulele nu sunt suprapopulate. În fiecare celulă este o masă și un scaun. Pereții sunt curați fără urme de mușgai. Aerisirea naturală și ventilarea artificială, deși este, totuși aerul era închis și greu de respirat. Aerisirea naturală are loc prin intermediul deschiderii ferestrei. Temperatura din izolator și celule

corespunea normelor; insecte sau rozătoare nu au fost observate; lumina este artificială și naturală pe parcursul zilei. Mobilierul celulelor este metalic cu colțuri ascuțite periculoase în caz de altercații între deținuți.

În alte încăperi din izolator (cabinetul medical, sala de întrevederi, bucătăria) condițiile erau satisfăcătoare, umiditatea normală, iluminarea artificială, temperatura corespunea normelor.

Izolatorul a fost dotat și cu câteva dulapuri (în încăperea unde sunt primiți inițial persoanele) unde se pot păstra lucrurile/hainele reținuților/arestaților.

Deficiențe:

- Pe ușile celulelor nu este indicată suprafața lor și numărul paturilor. Indicarea suprafeței celulelor este importantă pentru a cunoaște cu certitudine suprafața celulei și numărul persoanelor care pot fi plasate în acestea, pentru a fi respectată suprafața minimă de detenție. În această ordine de idei este relevantă constatarea Comitetului European de Prevenire a Torturii, potrivit pct. 43 din extrasele din cel de-al doilea Raport general al CPT din anul 1992. menționând-se că o dimensiune rezonabilă pentru o celulă a poliției (sau pentru alt tip de locuire pentru deținut/prizonier) este o chestiune dificilă. Analiza trebuie să se bazeze pe mai mulți factori. CPT-ul a recomandat ca o celulă de poliție pentru o singură persoană care stă mai mult de câteva ore să aibă următoarele dimensiuni: 7 m² având cel puțin 2 m între pereți și 2,5 m între pardoseală și plafon¹.

Recomandare: de indicat pe ușile celulelor suprafața acestora și numărul de paturi și de asigurat respectarea spațiului minim de detenție pentru o persoană de cel puțin 7 m.p..

b) Igiena

Patul, saltelele și lenjeria de pat erau curate; celulele sunt dotate cu lavuar, unde persoanele pot menține igiena zilnică; în celule erau prezente obiecte de igienă. La cerere, se distribuie produse de igienă personală. În celule este amplasată toaleta funcțională, curată, dar aceasta este delimitată de restul spațiului celulei printr-un perete de 120 cm și o ușiță, ceea ce încalcă dreptul la intimitate a persoanelor.

Recomandare: spațiul toaletei trebuie separat și izolat de celulă prin perete până la tavan și ușa.

Izolatorul dispune de o cameră pentru baie cu duș. Accesul la baie se asigură în dependență de solicitare. Totuși din discuțiile cu un deținut, acesta nu a făcut baie.

În baie sunt baterii funcționale din care curge apă caldă și rece; gresia și faianța pe alocuri necesită a fi înlocuită; mușgai persistă pe pereți; intimitatea nu este asigurată prin instalarea draperiilor.

Recomandare: Baia urmează a fi reparată și adaptată la necesitățile persoanelor cu dizabilități.

Depozitul pentru lenjerie este utilizat pentru păstrarea lenjeriei curate și depozitarea lenjeriei murdare ceea ce contravine normelor sanitare.

Recomandare: Depozitarea lenjeriei murdare în spații separate special amenajate.

¹ <https://rm.coe.int/16806cea28>.

c) Activități zilnice

Dat fiind termenul redus de plasare în Izolator activitățile zilnice se limitează la plimbări în aer liber, care pot dura timp de o oră. În Izolator nu este amenajată o Bibliotecă.

IV. CONSTATĂRI ADIȚIONALE din 2020 care se mențin în 2022

A. Perioada de detenție: În Izolator trebuie să fie deținute persoane nu mai mult de 72 de ore, adică pe perioada reținerii procesual penale. *Deși a fost menționat de angajații din izolator că transferul către penitenciar are loc luni, miercuri și vineri există cazuri de deținere în izolator a persoanelor în privința cărora a fost aplicat arestul preventiv și chiar persoane care au statut de condamnat.* Existența acestui grafic reprezintă o neconcordanță cu prevederile legislației în vigoare, care stipulează detenția condamnaților în penitenciare – alin. (9) art. 175 Cod de executare care stipulează executarea arestului preventiv de către instituțiile din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor. Astfel, persoanele cărora le-au fost aplicate măsura arestului preventiv urmează a fi transferate imediat în instituțiile penitenciare, fără a exista un grafic de transfer stabilit.

Recomandare IGP/MAI: *Identificarea soluțiilor de comun cu ANP privind procedura de plasare în Izolatorul de Urmărire Penală a persoanelor în privința cărora a fost aplicat arestul preventiv.*

B. Persoanele reținute *în continuare sunt transportate/escortate la judecătorii* pentru soluționarea aplicării măsurilor procesuale (arest, etc.). Nu este instalat echipament pentru petrecerea ședințelor de judecată prin folosirea video-conferinței. Instalarea acestor tehnologii ar simplifica activitatea serviciilor Poliției, economisirea resurselor materiale și ar reprezenta o comoditate și pentru persoanele în privința cărora se decide aplicarea măsurii preventive și care își exprimă opțiunea examinării demersurilor de aplicare a măsurii preventive prin intermediul videoconferinței.

Recomandare către Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești și IGP/MAI: *extinderea serviciilor de videoconferință și în sistemul instituțiilor Poliției, prin identificarea soluțiilor TIC pentru ca ședințele de judecată privind aplicarea măsurilor preventive, pentru persoanele reținute de către Poliție, să fie examinate de la distanță, după caz, fără necesitatea deplasării/escortării fizice a persoanelor la sediile judecătoriilor.*

C. Consiliul constată neasigurarea persoanelor reținute cu hrană în zilele escortării către instanțele de judecată.

Recomandare: *de asigurat persoanele care au ședințe de judecată cu hrană.*

D. Personalul nu este instruit privind măsurile sigure de percheziții corporale, iar în instituție lipsesc proceduri scrise de prevenire și control a maladiilor transmisibile (tuberculoză, infecția HIV, hepatite virale, COVID-19).

V. STATUTUL IMPLEMENTĂRII RECOMANDĂRILOR CpPT

Trei drepturi ale persoanelor reținute de poliție sunt considerate de Comitetul pentru Prevenirea Torturii (CPT) ca având o importanță deosebită: dreptul persoanei la notificarea detenției către o terță parte aleasă de ea (un membru al familiei, un prieten, o altă rudă); dreptul de a avea acces la un avocat și dreptul de a solicita examinarea medicală de către un doctor ales (suplimentar față de orice examinare medicală realizată de un doctor chemat de autoritățile polițienești). În opinia CPT-ului, aceste drepturi constituie trei garanții fundamentale împotriva rețelilor tratamente aplicate deținuților, care trebuie aplicate de la începutul privării de libertate, indiferent de cum sunt acestea descrise în sistemul legal în cauză (arestare etc.).²

CpPT constată că în mare parte în Izolator se asigură respectarea acestor trei drepturi.

	Recomandările CpPT 2020	Starea de fapt în 2022
1.	Analiza repetată a Recomandarilor CpPT ca urmare a vizitei din 09 iunie 2020 și a celor menționate în prezentul Raport. Elaborarea planului de implementarea recomandărilor și realizarea recomandărilor într-un termen rezonabil.	<u>Recomandarea se mentine</u> Nu a fost elaborat un Plan de implementare a recomandărilor anterioare deși o bună parte din recomandările anterioare au fost implementate.
2.	<i>Identificarea soluțiilor de comun cu ANP privind procedura de plasare în Izolator de Urmărire Penală a persoanelor la expirarea a 72 de ore, și doar în cazuri excepționale, clar menționate - după 7 zile de deținere în IDP Chișinău.</i>	<u>Recomandare se mentine</u>
3.	<i>Identificarea soluțiilor TIC pentru ca ședințele de judecată privind aplicarea măsurilor preventive să fie examinate de la distanță, după caz, fără necesitatea deplasării/escortării fizice a persoanelor la sediile judecătoriilor.</i>	<u>Recomandarea se mentine</u>
4.	<i>Asigurarea și explicarea persoanelor reținute/deținute privind drepturile și obligațiile acestora în cadrul Izolatorului, inclusiv a dreptului la acces la medic.</i>	<u>Recomandare implementată.</u> Există fișe medicale îndeplinite la intrarea și la ieșirea din izolator.
5.	<i>Asigurarea condițiilor materiale minime de detenție în IDP și a seturilor igienice pentru a se deține în condiții umane.</i>	<u>Recomandarea se mentine</u> , mai ales în ceea ce privește reparația capitală a spațiului băii și asigurarea ventilării adecvate a celulelor

² Extras din cel de-al 2-lea Raport general [CPT/Inf (92) 3]

6.	Realizarea urgentă a instruirilor pentru conducerea IDP și personalul medical din toate Izolatoarele de detenție provizorie privind aplicarea ordinului IGP nr.444 din 15.11.2019 cu privire la aprobarea Procedurii Standard de Operare privind mecanismul de asigurare a asistenței medicale persoanelor reținute și aflate în detenție provizorie.	<u>Recomandarea se menține.</u> mai ales pentru personalul angajat recent în Izolator.
7.	Asigurarea accesului deținuților la echipament de protecție și dezinfectanți în cantitate suficientă pentru a avea efect preventiv, distribuit de IDP și/sau prin colete în recomandările internaționale și naționale.	<u>Recomandarea se menține.</u> Totuși reieșind din anularea restricțiilor ce țin de prevenirea COVID 19, activitățile trebuie orientate spre profilaxia bolilor contagioase și transmisibile. în special a tuberculozei.
8.	Respectarea prevederilor Ordinului IGP nr.444 privind evidența medicamentelor personale ale reținuților și completarea documentației medicale (fișa medicală).	<u>Recomandarea se menține</u>

RECOMANDĂRI:

1. Actualizarea informației de pe panoul informativ despre noua componentă a Consiliului pentru Prevenirea Torturii și de asigurat disponibilitatea și accesibilitatea panourilor informative și în interiorul izolatorului.
2. Indicarea pe ușile celulelor suprafața acestora și numărul de paturi, pentru a fi asigurata suprafața minimă de detenție a unei persoane.
3. Separarea și izolarea de restul celulei prin perete și ușa din termopan spațiul toaletei.
4. Repararea spațiul pentru baie și de o adaptat la necesitățile persoanelor cu dizabilități utilizatori de fotolii rulante.
5. Dotarea, amenajarea cabinetelor și asigurarea funcționării spațiilor cabinetului medical în corespundere cu standardele naționale.
6. Adaptarea spațiul biroului medical, astfel ca acesta să fie accesibil persoanelor cu dizabilități.
7. Asigurarea lucrătorii medicali cu spațiu separat pentru odihnă, schimbarea hainelor și depozitarea lucrurilor personale ale deținuților.
8. Elaborarea Regulamentului de acordare a asistenței medicale persoanelor plasate în Izolatorul cu includerea listei documentației medicale primare (formulare, registre) și procedurile de funcționare în corespundere cu recomandările internaționale privind sănătatea în locurile de detenție și standardele naționale.
9. Asigurarea completării documentației medicale, registrelor conform cerințelor.
10. Instituirea sistemului de colectare a datelor privind sănătatea deținuților.

11. Asigurarea managementul medicamentelor, elaborarea procedurilor operaționale de funcționare
12. Asigurarea managementul deșeurilor periculoase medicale, prin elaborarea procedurilor operaționale, prin asigurarea cu recipiente speciale.
13. Depozitarea lîngeriei murdare în spații separate special amenajate.
14. Asigurarea aerisirii (naturale și artificiale) celulelor și verificarea funcționalității sistemului de ventilație.
15. Adaptarea spațiului biroului medical, astfel ca acesta să fie accesibil persoanelor cu dizabilități, utilizatori ai fotoliului rulant.
16. Identificarea soluții, de comun cu ANP, în ceea ce privește plasarea în Izolatorul de Urmărire Penală a persoanelor deținute în izolatorul Poliției, la expirarea a 72 de ore.
17. Identificarea, de comun acord cu Agenția Națională de Administrare a instanțelor Judecătorești, soluții TIC pentru ca ședințele de judecată privind aplicarea măsurilor preventive să fie examinate de la distanță, după caz, fără necesitatea deplasării/escortării fizice a persoanelor la sediile judecătoriilor.
18. Asigurarea accesul deținuților la echipament de protecție și dezinfectanți în cantitate suficientă pentru a avea efect preventiv.
19. Instruirea personalului Izolatorului despre măsurile sigure de percheziții și control a maladiilor transmisibile (tuberculoză, infecția HIV, hepatite virale, COVID-19).
20. Folosirea tuturor celulele disponibile (și adaptarea lor) pentru ca persoanele reținute/deținute să fie plasate câte una în celulă. Astfel, această acțiune va minimaliza riscul și preveni îmbolnăvire cu maladii transmisibile pe durata detenției provizorii, cât și, va influența siguranța persoanelor deținute.
21. Realizarea instruirii pentru conducerea IDP și personalul medical din toate Izolatoarele de detenție provizorie privind aplicarea ordinului IGP nr.444 din 15.11.2019 cu privire la aprobarea Procedurii Standard de Operare privind mecanismul de asigurare a asistenței medicale persoanelor reținute și aflate în detenție provizorie.
22. Asigurarea hranei deținuților pe perioada escortării din izolator către sediile instanțelor sau organelor de urmărire penală.

Informarea CpPT privind măsurile luate în vederea implementării recomandărilor sau a măsurilor și termenii de implementare ale acestora, conform legii.

Prin prezenta semnătură, confirmăm că acest raport a fost aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii la ședința online din 13 mai 2022.

Raportul se semnează doar de Președintele Consiliului pentru prevenirea torturii.



Ceslav Panico,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii